

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tal-11 ta' Jannar, 2010

Citazzjoni Numru. 870/2002

**John u Marianne konjuġi Busuttil u b'digriet tat-3 ta'
Novembru, 2003 l-atti ġew trasfużi f'isem Mary
Josephine sive Moira Grech Sant, *stante* l-mewt tal-
konjuġi John u Marianne Busuttil**

-vs-

Tapa Limited

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fid-29 ta' Lulju, 2002 li permezz tagħha l-atturi ppremettew:

Illi l-atturi għandhom villegġatura fit-telgħa tax-Xemxija San Pawl il-Baħar;

Illi ftit taż-żmien ilu saru xi xogħlijiet ta' tħaffir mill-kumpanija konvenuta fuq l-art li hemm maġenb il-

Pagna 1 minn 7

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

proprijeta` tal-attur, u minhabba l-istess xogħlijiet ġew arrekat i danni fil-bini proprjeta` tal-atturi, lanqas ma nżammet id-distanza prevista mill-ligi;

Illi mill-ewwel bdew jidhru l-ħsarat sakemm wasal f'punt illi l-bini tal-attur rmeta jmil lejn in-naħa tal-proprjeta` tal-konvenut.

Illi l-istess l-kumpanija konvenuta, għalkemm kien hemm l-interpellazzjonijiet ħalli jkun hemm riparazzjoni tal-istess ħsarat, dan kien kollu għalxejn;

Illi l-atturi għandhom interess li jekk l-istess xogħol ma jsirx, ikun hemm l-awtorizzazzjoni tal-Qorti ħalli dan jitwettaq, u in difett li dan jista' jsir, jithallsu d-danni;

Jingħad, għalhekk mill-kumpanija konvenuta għala din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. Tikkundanna lill-istess kumpanija konvenuta li fi żmien li jiġi ffixsat minn din il-Qorti tesegwixxi x-xogħol neċessarju ta' riparazzjoni fil-proprjeta' tal-atturi danneġġjata mill-istess kumpanija konvenuta kif fuq intqal, taħt perit li jiġi nominat;

2. Fin-nuqqas li dan isir fiż-żmien impost, għala m'għandux ikun hemm awtorizzazzjoni li l-istess xogħol isir mill-atturi, a spejjeż tal-kumpanija konvenuta, taħt perit nominat.

3. Kemm-il darba, l-ħsara mhux rimedjabbli, għala m'għandhiex il-kumpanija konvenuta tkun dikjarata responsabbli tad-danni kollha sofferti mill-attur, u tkun ikkundannata tħallas id-danni li jiġu likwidati, jekk hemm bżonn b'perit li jiġi nominat.

Bl-ispejjeż inklużi kontra l-kumpanija konvenuta bl-ingunzjoni minn issa għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa ta' l-atturi u l-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta Tapa Limited, ipprezentata fit-18 ta' Novembru, 2003 li permezz tagħha eċċepiet:

1. Preliminarjament il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili.

2. inkarigat periti arkitetti u ħaddiema tas-sengħa u ħadet il-prekawzjonijiet raġjonevolment meħtieġa biex ma jsir ebda ħsara lill-proprjetajiet kontigwi;

Fit-tieni lo

3.

Fit-tielet lo

4. Illi t-talbiet attrici huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-atturi;

5. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-każ.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tas-soċjeta' konvenuta u l-lista tax-xhieda.

Rat id-digriet tagħha tat-30 ta' Novembru 2003 li permezz tiegħu l-atti f'isem l-atturi gew trasfużi f'isem Mary Josephine sive Moira Grech Sant;

Rat is-sentenza tagħha tal-24 ta' Jannar 2005 li permezz tagħha ċaħdet l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjeta' konvenuta;

Rat id-digriet mogħti fis-seduta tal-24 ta' Jannar 2005 li permezz tiegħu ġie nominat il-kompjant A.I.C Frederick Doublet bħala espert tekniku, u r-rapport tiegħu debitament maħluf;

Rat l-atti proċesswali;

Rat il-verbal tas-seduta tat-18 ta' Novembru 2009 li permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza ;

Ikkunsidrat;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-atturi qed jitolbu dikjarazzjoni li s-soċjeta' konvenuta kkawżatilhom danni fil-proprjeta tagħhom u kundanna biex jirreparawilhom dawn id-danni; talbu ukoll il-hlas ta' danni għal dawk id-danni li mhumiex rimedjabbli.

Il-perit tekniku wasal għal dawn il-konklużjonijiet;

RESPONSABBILTA'

L-esponenti huwa tal-opinjoni illi:

- 1. Fil-parti l-kbira ma tħallietx id-distanza regolamentari minn wiċċ il-ħajt diviżorju tal-atturi għall-eskavazzjoni li għamlet mal-ġenb is-soċjeta' konvenuta;*
- 2. Minkejja li fuq wara jidher li tħalliet id-distanza regolamentari l-eskavazzjoni tas-soċjeta' konvenuta fuq wara kkawżat ħsara lill-atturi;*
- 3. Is-soċjeta' konvenuta hija responsabbli għall-ħsarat u difetti fil-fondijiet tal-atturi;*
- 4. Is-soċjeta' konvenuta hija responsabbli għall-ħsarat li żviluppaw fl-art taħt il-fondijiet tal-atturi.*

DANNI

Illi l-esponent ipprepara spreadsheet SS3680-2 fejn ipprepara bill of quantities tax-xogħol rimedjali illi ssegwi ...

Kif muri fuq dawn ir-rimedji jiswew cirka Eur 23,785, 40c.

Minbarra dan il-valur tar-rimedji imsemmija hemm ukoll id-deprezzament tal-binja per se tal-atturi u n-nuqqas tal-valur tas-sit peress li ma jiflaħx sular fuq il-bini eżistenti kif kien jiflaħ qabel ma saru x-xogħlijiet tal-konvenuti. L-esponent jistma d-deprezzament per se tal-bini tal-atturi bħala 4,500 Euros u dan minbarra n-nuqqas estetiku tar-ravi ecc. Anke peress li l-esponent ma jistax ikun ċeritssimu li ma jkomplux jżviluppaw dawn id-difetti. Jistma wkoll in-nuqqas tal-valur tas-sit peress li ma jiflaħx

sular ieħor fuq il-bini eżistenti kif kien jiflaħ qabel ma saru x-xogħlijiet tal-konvenuti bħala 116, 500 Euros.

KONKLUŻJONI

Illi l-esponent huwa tal-opinjoni illi:

- i. Is-soċjeta' konvenuta kkawzat ħsara lill-bini u lis-sit tal-atturi.*
- ii. Ir-rimedji għandhom ikunu kif jidher minn paragrafu (15) fl-ammont ta' 23, 800 Euro;*
- iii. Sar deprezzament tal-bini tal-atturi u dan wara li jkunu saru r-rimedji suggeriti skond paragrafu 15 (2) ta' 4, 500 Euro;*
- iv. Sar deprezzament ukoll fis-sit tal-atturi skond paragrafu 15 (3) ta' 116, 500 Euro;*
- v. Illi għalhekk id-danni kollha sofferti mill-atturi li għalihom hija responsabbli s-soċjeta' konvenuta huma komplessivament 144, 800 Euro.*

Illi mill-aspett tekniku l-Qorti hija sodisfatta illi l-perizja teknika daħlet minozzjosament fir-raġunijiet għaliex sabet li x-xogħol li sar mis-soċjeta' konvenuta kkawża l-ħsara msemmija. Għalhekk il-konklużjonijiet tekniċi raġġunti minnha huma konvinċenti u l-Qorti ma tarax għaliex għandha tiddipartixxi minnhom.

Il-Qorti fuq l-iskorta ta' diversi sentenzi għalhekk ma tarax għaliex ma għandhiex tadotta u tagħmel tagħha l-konklużjonijiet tal-espert tekniku. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża deċiża fit-23 ta' Ġunju 1967 fl-ismijiet "**Giswarda Bugeja vs Emanuele Muscat et**" għalkemm il-Qorti mhux marbuta li taċċetta l-konklużjonijiet peritali kontra l-konvinzjonijiet tagħha nnifisha, u l-konklużjonijiet peritali bħal materjali istrutturji oħrajn kontrollabbli mill-ġudikant, madankollu *il giudizio dell' arte* espress mit-tekniku ma jistgħux u ma għandux, aktar u aktar fejn il-parti nteressata ma tkunx ipprevaliet ruħha mill-fakolta'

lilha mogħitja b'talba ta' nomina ta' periti addizzjonali, jiġi skartat faċilment, ammenokke ma jkunx jidher sodisfaċentement illi l-konklużjonijiet peritali huma fil-kumpless kollu taċ-ċirkostanzi irragonevoli.

Illi fejn il-Qorti ma taqbilx huwa mal-añhar sentenza tar-rapport fejn il-kompjant espert tekniku għadd l-ammonti kollha li llikwida biex wasal għas-somma li skond hu għandha tiġi likwidata bħala danni li għandhom jiġihallu lill-atturi (illum l-attriċi). Dan għaliex l-ewwel somma minnu likwidata, u cioè' dik ta' €23,800 hija ekwivalenti għax-xogħlijiet rimedjali li għandhom isiru biex tisewwa l-ħsara. Huwa ċar mill-aspett legali li f'dan l-istadju tal-proċeduri, peress li l-atturi għustament qed jitolbu li l-Qorti tordna lill-konvenuti biex isewwu l-ħsara u l-Qorti se tilqa' din it-talba, li kundanna għall-ħlas ta' din is-somma tkun intempestiva. Dwar is-somom l-oħra pero' l-Qorti se tadotta l-konklużjonijiet peritali u għalhekk se tordna l-ħlas tas-somma komplessiva ta' mija u wieħed u għoxrin elf Ewro (€121,000) bħala danni subiti mill-atturi kif spjegat.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tiċhad l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta, u kwindi:

1. **Tordna lis-soċjeta' konvenuta biex fi żmien tlett xhur tesegwixxi x-xogħol rimedjali kif indikat fir-rapport peritali tal-A.I.C. Frederick Doublet, liema xogħol *stante* l-mewt tal-istess perit għandu jsir taħt is-supervizjoni tal-A.I.C. Mario Cassar li qed jiġi nominat għal dan l-iskop;**

2. **Tawtorizza lill-attriċi biex f'każ li dan ma jsirx fiż-żmien indikat, tagħmel l-istess xogħol hi stess taħt is-supervizjoni tal-imsemmi perit;**

3. **Fir-rigward tal-ħsara li mhix rimedjabbli tikkundannaha tħallas lill-attriċi s-somma ta' mija u wieħed u għoxrin elf Ewro (€121,000);**

L-ispejjeż kollha tal-kawża jkunu a kariku tas-soċjeta' konvenuta.

Kopja Informali ta' Sentenza

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----